

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут мистецтв
Кафедра академічного та естрадного вокалу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 07 » 10 2021 року



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕСТРАДНИЙ ВОКАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ

спеціальності: 025 «Музичне мистецтво»

освітнього рівня: першого (бакалаврського)

освітньої програми: 025.00.02 Сольний спів



Київ – 2021

Розробник: Заверуха Олена Леонідівна, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу

Викладачі: Заверуха Олена Леонідівна, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу; Савченко Ю.А., викладач кафедри академічного та естрадного вокалу

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри академічного та естрадного вокалу Інституту мистецтв
Протокол від 30.08. 2021 року № 10.
Завідувач кафедри _____ Олена ЗАВЕРУХА
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) 025.00.02 Сольний спів
(назва освітньої програми)

_____.2021 р.
Гарант освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи) _____ Яна КИРИЛЕНКО
(підпис)

Робочу програму перевірено
_____.2021 р.
Заступник директора _____ Алла ТАРАННИК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна		заочна
Естрадний вокальний ансамбль			
Вид дисципліни	Вибіркова		
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська		
Загальний обсяг кредитів/ годин	16/480		-
Курс	IV		-
Семестр	7	8	-
Кількість змістових модулів за розподілом:	1	1	-
Обсяг кредитів	2	4	-
Обсяг годин, у тому числі:	60	120	-
Аудиторні	54	72	-
Модульний контроль	4	8	-
Семестровий контроль	-	-	-
Самостійна робота	2	40	-
Форма семестрового контролю	-	залік	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – забезпечити студентів методичними основами роботи з вокальним ансамблем.

Завдання курсу:

- формування теоретичних знань про виконавську майстерність, ознайомлення з основними напрямками та стилями вокально-ансамблевого (хорового) мистецтва, з'ясування його значущості в системі мистецької освіти;
- всебічний розвиток музичних здібностей та розкриття творчого потенціалу студентів;
- засвоєння різноманітного вокально-ансамблевого (хорового) репертуару;
- оволодіння аналітичними знаннями й уміннями у вивченні вокально-хорових творів;
- засвоєння методів та форм проведення вокально-ансамблевих занять;
- практичне оволодіння методикою роботи над вивченням музичних творів з вокальним ансамблем;
- опанування принципів підготовки керівника до занять з вокальним ансамблем;
- засвоєння принципів підбору ансамблевого вокального репертуару;
- засвоєння методів адаптації музичного твору до виконавського складу вокального колективу (перекладення, аранжування, транскрипція, обробка народних пісень);
- оволодіння принципами підготовки вокального ансамблю до концертного виступу;
- оволодіння цілісними уявленнями про самостійне опанування музичного матеріалу, розвинути уміння здійснити розбір окремих вокальних партій.

Протягом проходження даного курсу у студентів мають бути сформовані наступні компетентності:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
6. Навички міжособистісної взаємодії.
7. Здатність бути критичним і самокритичним.
8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
12. Здатність працювати автономно.
13. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.
2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.
3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
7. Здатність здійснювати диригентську діяльність.
8. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
9. Здатність застосовувати базові знання музично-теоретичних систем та концепцій та отримані знання з педагогіки та психології у педагогічній діяльності з фаху.
10. Здатність оперувати професійною термінологією.
11. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
12. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
13. Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
14. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
15. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

3. Результати навчання за дисципліною:

Студент повинен знати:

- методи та навички ансамблевого співу, репетиційної роботи та концертних виступів;
- методики удосконалення виконавської діяльності;
- термінологію музичного мистецтва, його понятійно-категоріальний апарат;
- фінансово-адміністративні принципи організації мистецьких заходів, закладів культури та музичної освіти;
- особливості музичних стилів різних епох.

Вміти:

- демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння голосом на належному фаховому рівні під час виконавської та диригентської діяльності;
- володіти методами та навичками ансамблевого співу, репетиційної роботи та концертних виступів;
- демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності;
- аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту;
- відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію;
- демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій;
- володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом;
- виявляти розуміння фінансово-адміністративних принципів організації мистецьких заходів, закладів культури та музичної освіти;
- демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Усього	Аудиторні					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1							
Професійне становлення учасника вокального ансамблю							
Тема 1. Методи та форми проведення вокально-ансамблевих занять	27			26			1
Тема 2. Методика роботи над вивченням музичних творів з вокальним ансамблем.	29			28			1
Модульний контроль	4						
Семестровий контроль							
Разом	60			54			2
Підготовка та проходження контрольних заходів	екзамен						
Змістовий модуль 2. Художній етап роботи над ансамблевим вокальним твором							
Тема 3. Підготовка керівника до занять з вокальним ансамблем.	28			18			10
Тема 4. Підбір ансамблевого вокального репертуару.	28			18			10
Тема 5. Методи адаптації музичного твору до виконавського складу вокального колективу	28			18			10
Тема 6. Підготовка вокального ансамблю концертного виступу.	28			18			10
Модульний контроль	8						
Разом	120			72			40
Усього	180			126			42

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1 Методичні основи роботи з вокальним ансамблем

Тема 1. Методи та форми проведення вокально-ансамблевих занять.

Форми роботи з вокальним ансамблем: індивідуальні, групові, загальні. Завдання кожної з форм роботи. Види репетиційних занять та методика їх проведення. Репетиції коректурні, ординарні (робочі), прогонні, генеральні. Розспівування ансамблю. Вправи на дихання та чіткість артикуляції під час співу. Різноманітність характеру вправ. Оптимальна текстура вправ для розспівування. Акордово-гармонічне настроювання. Складання плану репетицій та підготовка нотного матеріалу. Тривалість та кількість репетицій. Групові репетиції. Індивідуальне вивчення партій. Методи та форми роботи з вокальним ансамблем. Принцип «виконання – робота – виконання».

Навчально-творчі завдання:

1. Запропонувати твір для виконання (за вибором студента).
2. Запропонувати вокально-технічні вправи для розспівування ансамблю (за вибором студента) та дихальні вправи.
3. Провести репетицію з ансамблем відповідно до індивідуального плану, складеного студентом.

Тема 2. Методика роботи над вивченням музичних творів з вокальним ансамблем.

Умови, що визначають план розучування твору з ансамблем: рівень виконавської майстерності колективу, особливості інтерпретації обраного твору, специфіка попередньо розробленого виконавського плану, кількість годин для репетиційної роботи. Етапи розучування твору з ансамблем – засвоєння вокально-технічних вимог та робота над створенням художнього образу. Способи розучування твору залежно від кваліфікації ансамблістів та від складності самого твору; за партіями, загальним ансамблем. Схема роботи над вивченням нового твору: попередня домашня робота керівника; репетиційна робота – чорнова робота, художнє виконання твору.

Навчально-творчі завдання:

1. Прослухати аудіозапис нового твору (за допомогою ТЗН).
2. Програти на фортепіано партитуру та вокальні партії твору.
3. Опрацювати з ансамблем новий музичний твір.

Література основна: 1,1; 1,2; 1,3; 1,4; 1,5.

Література додаткова: 2,1; 2,2; 2,3; 2,4; 2,5; 2,6; 2,7; 2,8; 2,9; 2,10; 2,11; 2,12; 2,13.

Змістовий модуль 2 Методичні основи роботи з вокальним ансамблем

Тема 3. Підготовка керівника до занять з вокальним ансамблем.

Етапи роботи над твором: показ і початкова робота, технічне освоєння й робота над засобами вокально-ансамблевої виразності, заключний чи художній етап. Осмислення музики та її інтерпретація, розучування та виконання вокального твору з ансамблем. Ознайомлення з партитурою – програвання на фортепіано. План аналізу ансамблевої партитури: загальні відомості про твір та його авторів, аналіз літературного тексту, засоби музичної виразності, ансамблева фактура, виконавський план, висновок, список літератури. Підготовка та перевірка нотного матеріалу. Коригування нотного матеріалу, додаткові позначення.

Навчально-творчі завдання:

1. Підібрати два контрастні твори для ансамблю (а cappella та з акомпанементом).
2. Скласти план розучування запропонованих музичних творів з ансамблем.

Тема 4. Підбір ансамблевого вокального репертуару

Особливості репертуару вокального ансамблю. Значення репертуару в роботі музичного колективу. Формування репертуару як творчий процес. Завдання репертуару для професійних, аматорських та навчальних колективів. Відповідність репертуару виконавському рівню колективу. Основні розділи навчального репертуару. Вимоги до навчального репертуару. Поповнення репертуару.

Навчально-творчі завдання

1. Визначити особливості репертуару вокального ансамблю.
2. Запропонувати твір для навчального вокального ансамблю (за вибором студента).

Тема 5. Методи адаптації музичного твору до виконавського складу вокального колективу (перекладення, аранжування, транскрипція, обробка народних пісень).

Поняття про перекладення, аранжування, транскрипція, обробка народних пісень. Специфіка та особливості перекладення, аранжування, транскрипції, обробки народних пісень.

Навчально-творчі завдання

1. Ознайомитись із тематичним матеріалом курсу;
2. Вивчити поняття: перекладення, аранжування, транскрипція, обробка народних пісень.

Тема 6. Підготовка вокального ансамблю до концертного виступу.

Багатогранність концертної діяльності вокальних ансамблів. Типи концертних виступів. Творча та психологічна підготовка колективу. Методика проведення генеральної репетиції.

Навчально-творчі завдання

1. Визначити, що передбачає багатогранність концертної діяльності;
2. Назвати ознаки творчої, психологічної підготовки артистів вокального ансамблю;
3. Підібрати з вивченого репертуару твір для виконання в концерті згідно запропонованого викладачем сценарного плану.

Література основна: 1,1; 1,2; 1,3; 1,4; 1,5.

Література додаткова: 2,1; 2,2; 2,3; 2,4; 2,5; 2,6; 2,7; 2,8; 2,9; 2,10; 2,11; 2,12; 2,13.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	максимальна кількість балів	Кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	-	-	-	-	-
Відвідування семінарських занять	-	-	-	-	-
Відвідування практичних (лабораторних) занять	1	27	27	36	36
Робота на семінарському занятті	-	-	-	-	-
Робота на практичному (лабораторному) занятті	10	27	270	36	360
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	-	-	-	-	-
Виконання завдань до самостійної роботи	5	2	10	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	-	-	-	-	-
Разом		-	332	-	441
Максимальна кількість балів: 332 (III к., VI сем.) + 332 (IVк., VII сем.) + 441 = 1105					
Розрахунок коефіцієнта: 1105/100 = 11,05					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

№ з/п	Зміст завдання	Критерії оцінювання
Змістовий модуль 1.		
Становлення учасника вокального ансамблю		
1.	Підібрати вокально-технічні вправи для розспівування (дихальні вправи, вправи на чіткість артикуляції, звуковедення, штрихи, дикцію), записати їх на відео та прикріпити файл в ЕНК.	1. якість підібраних вправ (3 б); 2. демонстрація вправ для співочого дихання, чіткої артикуляції, звуковедення, штрихів, дикції (2 б).
2.	Визначити способи розучування твору в залежності від кваліфікації ансамблістів та від складності самого твору; за партіями, загальним ансамблем і написати в письмовому вигляді відповідь для оцінювання на google-диск корпоративного акаунту та надати посилання у вигляді online тексту, перевіrivши доступ до файлу.	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. повна та деталізована відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).
Змістовий модуль 2		
Формування ансамблевого співу в процесі колективного музикування		
3.	Скласти план розучування вокального твору з ансамблем і написати в письмовому вигляді відповідь для оцінювання на google-диск корпоративного акаунту та надати посилання у вигляді online тексту, перевіrivши доступ до файлу.	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. ґрунтовна відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).
4.	Розкрити значення особливостей підбору ансамблевого репертуару та його завдання, написавши в письмовому вигляді відповідь для оцінювання на google-диск корпоративного акаунту та надавши посилання у вигляді online тексту, перевіrivши доступ до файлу.	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. повна та деталізована відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).
5.	Перекласти вокально-ансамблевий твір з одного складу ансамблю на інший і написати в письмовому вигляді відповідь для оцінювання на google-диск корпоративного акаунту та надати посилання у вигляді online тексту, перевіrivши доступ до файлу.	1. своєчасність та якість виконання перекладення партитури (2 б.); 2. знання правил перекладення партитури, які прослідковуються в написанні перекладення (3 б.).
6.	Розкрити особливості підготовки вокального ансамблю до концертного виступу, написавши в письмовому вигляді відповідь для оцінювання на google-диск корпоративного акаунту та надавши посилання у вигляді online тексту, перевіrivши доступ до файлу.	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. ґрунтовна відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання
Модульний контроль проводиться у формі прослуховування музичного матеріалу, опанованого студентами впродовж кожного із семестрів. Під час дистанційного навчання практичні завдання виконуються в електронному навчальному курсі. Максимальна кількість балів – 25.

№	Критерії оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1.		
1.	Знати методи роботи з вокальним ансамблем і провести репетицію з ансамблем відповідно до індивідуального плану, складеного студентом.	5
2.	Знати етапи розучування твору з ансамблем.	5
3.	Засвідчити проведення розспівування ансамблю із застосуванням різних вправ.	5
4.	Знати форми роботи з вокальним ансамблем і провести репетицію з ансамблем відповідно до індивідуального плану, складеного студентом.	5
5.	Засвідчити методику роботи над вивченням музичних творів з вокальним ансамблем.	5
Максимальна кількість балів		25
Змістовий модуль 2.		
6.	Знати принципи підготовки керівника до занять з вокальним ансамблем.	5
7.	Знати вимоги до навчального репертуару.	5
8.	Знати особливості підбору ансамблевого вокального репертуару.	5
9.	Знати методи адаптації музичного твору до виконавського складу вокального колективу.	5
10.	Знати особливості підготовки вокального ансамблю до концертного виступу.	5
Максимальна кількість балів		25

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання
Не передбачено навчальним планом з курсу

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю
Не передбачено у зв'язку зі специфікою даної навчальної дисципліни.

Рекомендований репертуар:

1. «АНА» в обробці Pentatonix.
2. А. Шкепастс «Ligo».
3. «Bad guy» із репертуару Б. Айліш.
4. «Carol of the bells» в обробці Pentatonix.
5. «Rise» обробці Pentatonix.
6. «Run to you» обробці Pentatonix.
7. А. Картер, обробка Д. Шарона «Cups».
8. Б. Граам «You Raise Me up».
9. Б. Джоел «The river of dreams» («Річка мрій»).
10. Джазовий канон «Hallelujah».
11. Дж. Лай «Potong Padi».
12. Е. Ешенвальдс «O, salutaris hostia».
13. К. Сінкевич «Мама».
14. Кеті Перри «Firework».
15. Колядка «Нова радість стала» в обр. А. Сиротенко.
16. Л. Кобільник «Коляда, колядка».
17. М. Леонтович «Щедрик».
18. М. Мартін, «Dangerous woman».
19. О. Яковчук «Бурхлива річка».
20. «Сумна я була» із репертуару гурту «Пікардійська терція».
21. Укр. нар. пісня «О, милий мій, молю тебе...» в обробці О. Токар.
22. Укр. нар. пісня «Ой чий то кінь стоїть» в обробці О. Токар.
23. Укр. нар. пісня «У сусіда хата біла» із репертуару гурту «Пікардійська терція».
24. Укр. народна пісня «Летіла зозуля» в обр. Коника.
25. Укр. нар. пісня «Щедрик» в обробці Р. Толмачова.

6.6 Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100	«Відмінно» – відмінний рівень володіння вокально-технічними навиками співу, виразного виконання ансамблевих партій, інтонаційної стійкості під час виконання творів з можливими, незначними недоліками, методичні основи роботи з вокальним ансамблем
B	82 – 89	«Дуже добре» – достатньо високий рівень знань учбового репертуару, методичних основ роботи з вокальним ансамблем, аналізу звучання ансамблю, володіння вокально-ансамблевими навичками та інтонаційного змісту партій в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 -81	«Добре» – в цілому достатньо високий рівень знань ансамблевих партій, учбового репертуару та матеріалу, володіння технологією вокально-ансамблевого виконання без суттєвих (грубих) помилок, методичних основ роботи з вокальним ансамблем.
D	67 – 74	«Задовільно» – посередній рівень володіння вокально-ансамблевою технікою, принципами ансамблевого виконання, учбовим матеріалом.
E	60 – 66	«Достатньо» – мінімальний можливий допустимий рівень знань та умінь самотійної роботи над учбовим репертуаром, низький рівень володіння вокально-ансамблевою технікою, принципами ансамблевого виконання та роботи з вокальним ансамблем
FX	0 – 59	«Незадовільно з можливістю повторного складання» – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самотійного доопрацювання

7. Навчально-методична карта навчальної дисципліни

Разом: 180 год., практичні – 126 год., самостійна робота – 42 год., МКР – 12 год.

Модулі	Модуль 1		Модуль 2			
Назва змістового модуля	Змістовий модуль 1. Методичні основи роботи з вокальним ансамблем		Змістовий модуль 2. Методичні основи роботи з вокальним ансамблем			
Кількість балів за модуль	332		441			
Теми	1	2	3	4	5	6
Години	26	28	18	18	18	18
Теми змістових модулів (лабораторні заняття) Відвідування - 24б Робота на занятті- 240б	Тема 1. Методи та форми проведення вокально-ансамблевих занять 10+1*13 = 143 б.	Тема 2. Методика роботи над вивченням музичних творів з вокальним ансамблем 10+1*14 = 154 б.	Тема 3. Підготовка керівника до занять з вокальним ансамблем 10+1*9= 99 б.	Тема 4. Підбір ансамблевого вокального репертуару 10+1*9= 99 б.	Тема 5. Методи адаптації музичного твору до виконавського складу вокального колективу 10+1*9= 99 б.	Тема 6. Підготовка вокального ансамблю до концертного виступу. 10+1*9= 99 б.
Самостійна робота 5 б.	5	5	5	5	5	5
Види поточного контролю	МКР 25		МКР 25			
Підсумковий контроль	—		Залік			
Усього:	Максимальна кількість балів: 332 (III к., VI сем.) + 332 (IV к., VII сем.) + 441 = 1105 Коефіцієнт: 1105/100 = 11,05					

8. Рекомендована література

Основна (базова):

1. Малишава В. Работа с вокальным ансамблем и творческим коллективом : учебное пособие / В. Малишава. – Архангельск, 2012. – 27 с. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://romts.kultura-grv.ru/profiles/romts/upload/files/>.
2. Микиша М. Практичні основи вокального мистецтва / М. Микиша. – К., 1971. – 97 с. [Електронний ресурс] : Режим доступу : <http://www.libex.ru/detail/book636808.html>.
3. Микиша М. Практичні основи вокального мистецтва / М. Микиша. – К. : Музична Україна, 1971. – 90 с. – Електронна база кафедри академічного та естрадного вокалу Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2).
4. Можайкіна Н. С. Методика викладання вокалу / Н. С. Можайкіна // Хрестоматія: навчальний посібник. – К.: Видавництво Ліра-К, 2016. – 216 с. – Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2; 3 примірники).
5. Оганезова-Григоренко О. В. Теорія і практика формування професійного менталітету вокалістів у процесі фахової підготовки : [монографія] / О. В. Оганезова-Григоренко. – Одеса : Астропринт, 2011. – 128 с. – Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2; 1 примірник).

Додаткова:

1. Антонюк В. Г. Постановка голосу / В. Г. Антонюк // Навчальний посібник для студентів вищих музичних навчальних закладів. – К.: Українська ідея, 2000. – 68 с.
2. Богданова Т. Основы хороведения : учеб. пособие / Т. Богданова. – Минск : БГПУ, 2009. – 132 с. [Електронний ресурс] : Режим доступу : <http://kkart.ru/images/bog.pdf>.

3. Вправи та вокалізи. Навчально-методичний посібник. Київ, 2009. – 60 с.
Режим доступу: Бібліотека Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка (1 збірник).
4. Голос людини та вокальна робота з ним : [монографія] / [Г. Є. Стасько, О. Д. Шуляр, М. Ю. Сливоцький, М. П. Стефанюк, О. Р. Молодій, М. В. Попелюк, І. І. Жеребецька]. – Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпатського нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2010. – 336 с.
5. Детский голос [Текст] : эксперимент. исслед. : монография / под ред. В. Н. Шацкой ; Акад. пед. наук РСФСР. – Москва : Педагогика, 1970. – 231 с. : ил., рис.
6. Дмитриев Л. Б. Основы вокальной методики / Л. Б. Дмитриев. – М.: Музыка, 1968. – 675 с.
7. Дорошок В. Д. Сливацький М. Ю. Основы вокально-педагогічної творчості вчителя музики / В. Д. Дорошок, М. Ю. Сливацький. – Івано-Франківськ, 2007.
8. Овчаренко О. А. Основы вокальної методики : наук.-метод. посіб. / Н. А. Овчаренко; Криворіз. держ. пед. ун-т. – Кривий Ріг : Вид. дім, 2006. – 116 с.
9. Світайло С. В. Методика роботи з дитячим хоровим колективом: навчально-методичний посібник для студентів / Світайло С.В. – Київ: Унів. коледж Київського ун-ту ім. Бориса Грінченка, 2016. – 140 с. [Електронний ресурс] : Режим доступу : <https://www.twirpx.com/file/2303693/>.
10. Словник-довідник співака : Навчальний посібник [Інформаційно-довідкове видання] / Уклад. Д. І. Балдинюк, Н. А. Балдинюк, видання друге. – Умань : РВЦ «Софія», 2015. – 108 с. – Електронна база кафедри академічного та естрадного вокалу Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2).
11. Хоменко А. Б. Постановка голосу : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. і вчителів музики шкіл різного типу / А. Б. Хоменко, В. І. Коробка, В. М. Курсон, Н. В. Крутько. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2011. – 128 с. – Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2; 1 примірник).
12. Юцевич Ю. Є. Музика. Словник-довідник / Ю. Є. Юцевич. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. – 352 с.

13. Юцевич Ю. Є. Теорія і методика розвитку співацького голосу / Ю. Є. Юцевич
// Навч.-метод. посібник для викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів,
учителів шкіл різного типу. – К. : ІЗМН, 1998. – 160 с. – Бібліотека Київського
університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2; 1 примірник).